Leták pre vysťahovalcov č. 3.

Ako získať farmu v Kanade

CENA 3·— Kč

ROLNICKÁ TISKÁRNA PRAHA.

Potreba pospolitého usadzovania Čechoslovákov v Kanade.

Kanadská vláda dovoľuje prisťahovanie do Kanady z Československej republiky len roľníkom, poľnohospodárskym robotníkom a slúžkam. Dosiaľ sa v Kanade československí vysťahovalci príliš rozptylovali, usadzovali sa na vlastnú zodpovednosť, poneváč neexistovala organizácia, ktorá by sa starala o ich plánovité usadzovanie. Niektorí vysťahovalci sa síce usadili ako farmári medzi krajanmi, ak mali medzi nimi náhodou známych alebo príbuzných, iní sa však usadili medzi cudzincami, iní zase opúšťali poľnohospodársku prácu a tiahli do miest a do tovární, kde nachádzali zamestnanie len občas, žili potom často z odložených peňazí a v biede po ich vyčerpaní. Odkázaní väčšinou len na seba, sbierali zkúsenosti, ktoré draho zaplatili ztrateným časom a peniazmi. Československých organizácií, ktoré by sa ich ujímaly, je v Kanade pomerne málo, sú od seba veľmi vzdialené, sdružujú len malý zlomok krajanov a nie sú ani všetky na poradnú a organizačnú prácu a na pečlivosť o krajanov dostatočne vybudované. Porada vládnych expertov kolonisačných a pomoc, poskytovaná kolonizačnými úradníkmi Canadian-Pacific Railway Company a Canadian National Railway Company — ktoré sa zaobierajú kolonizačnou prácou — sama v sebe zaiste cenná, je vysťahovalcom málo známa. Vysťahovalci používali jej len zriedka a s nedôverou, pretože dosiaľ nebola kontrolovaná žiadnou československou organizáciou vysťahovaleckou. Ostatne táto porada nebýva im ani všade srozumiteľne podávaná v ich materinskom jazyku.

A predsa môžu v Kanade pilní prisťahovalci — poľnohospodári časom dosiahnuť samostatnosti, a ak ide všetko dobre, i nejakého bohatstva. Ovšem je treba, aby poznali kanadské pomery a zvlášť spôsob kanadského hospodárenia*)

*) Viď našu brožurku: „Ako sa hospodári v Kanade" Kč 2.-

a kolonizovania a úprimne a vytrvale sa držali cieľa založiť si vlastnú farmu. Je však nevyhnuteľne nutné, aby tu bola národná organizácia, úplne spoľahlivá a odborná, ktorá by im radila a pomáhala a to hneď už doma pri ich rozhodovaní sa vysťahovať. A tiež toľko je isté: v Kanade dosiahnu vysťahovalci len vtedy úspechu, ak sa usadia pohromade. Tým si uľahčia premoženie rôznych ťažkostí, keď si budú pomáhať jeden druhému. I akákoľvek organizovaná pomoc a pečlivosť z vlasti len vtedy bude môcť byť ľahšie prevádzaná, ak bude môcť pracovať pré väčšie celky miesto roztratených jednotlivcov.

Majúc na zreteli všetky tieto potreby vysťahovalcov, usiľuje sa Československý ústav zahraničný (ČÚZ) lepšie upraviť ich umiestnenie a život v Kanade. Jeho snahou je držať sa týchto troch hlavných cieľov: 1.) poučovať vysťahovalcov spoľahlive o kanadských pomeroch a o tom, ako sa majú dívať na svoj vlastný cieľ. 2.) vytvoriť, sledovať a podporovať i v Kanade krajanské organizácie. 3.) získavať podmienky pre spoločné usadzovanie vysťahovalcov.

V prvom smere ústav ochotne a bezplatne radí každému, kto sa na neho obráti. Pracuje v záujme vysťahovalcov a štátu, podlieha verejnému dohľadu a nepracuje pre žistný cieľ jednotlivca. Nepobáda k vysťahovaniu, naopak pracuje proti vysťahovalectvu zbytočnému a nepripravenému. Radí však tomu, kto sa z preukázanej potreby rozhodol vysťahovať, a pripravuje jeho usadenie v cudzine. Touto brožurkou doplňuje informácie o Kanade, vydané ministerstvom sociálnej pečlivosti, ktorú by si mal každý vysťahovalec do Kanady dôbre prečítať a rozmysleť. Československý ústav zahraničný zdôrazňuje v nej niektoré skutočnosti, o ktoré by mal dbať ten, ktorý sa chystá vysťahovať sa do Kanady, vo vlastnom záujme.

V druhom smere sa ústav pričinil o založenie československej vysťahovaleckej poradne (Czechoslovak Settlers' Aid Association of Canada) vo Winnipegu. Táto poradňa, riadená krajanmi, opiera sa o činnosť Kanadskej pacifickej dráhy (Canadian Pacific Railway). Československý ústav zahraničný ustanovil v nej svojim dôverníkom krajana Juraja Jihlavca, farmára v Dugald, Manitoba. Na neho sa môžu osobne obracať vysťahovalci so svojimi prípadnými sťažnosťami na poradňu, však len vo veciach vážnych, poneváč pán Jihlavec pracuje

Zakladanie farmy na novine (brushland.)

s Československým ústavom zahraničným len z ochoty a záujmu pre blaho vysťahovalcov a nemôže byť obťažovaný maličkosťmi.

Okrem poradne vo Winnipegu bolo sriadené tiež Československé kolonizačné sdruženie pre Kanadu v Saskatoon (Czechoslovak Colonisation Society of Canada), ktoré vstúpi v život tohoto roku. Mimo toho je v Kanade činná rada krajanských organizácií, z ktorej hlavné sú vymenované v spomenutej informačnej brožurke ministerstva sociálnej pečlivosti o Kanade. Je treba, aby vysťahovalci o nich vedeli, aby mohli k nim pristupovať za členov a na nich sa obracať v svojich potrebách. Práve tak je treba, aby vysťahovalci vedeli, kde sa tvoria československé osady, aby sa mohli v nich dľa možnosti usadzovať. Dosiaľ sú našimi krajanmi najhustejšie obsadené následujúce miesta: ALBERTA: Bellvue, Blairemore, Burmis, Cannemore, Colman, Drumheller, Edmonton, Frank, Ghost Pine Creek, Hillcrest, Kinsella, Lethbridge, Ponoka, Raymond, Viking. BRITISH COLUMBIA: Corbin, Cranbrook, Enderly, Fernie, Kootenay Valley, Mitshel, Natal, Sweetwater, Vancouver, Westminster. MANITOBA: Dugald, Rosewood, Winnipeg. ONTARIO: Blenheim, Dresden, Fort City, Fort Erie, Bridgeburg, Fort Williams, Hamilton, Chatham, Kitchener, Lemington, London, Montreal, Niagara Falls, Oshava, Sarnia, St. Cathrine, Thorould, Toronto, Wayland, Windsor. SASKATCHEWAN: Bienfait, Biggar, Broderick, Druid, Dysart, Eagle Point, Ezterhazy, Gerald, Glenside, Goldsburg, Kenaston, Landshut, Laura, Lebret, Limerick, Marriott, Mellville, Milden, Outlook, Regina, Rosetown, Saskatoon, Springwater. Usadzovanie krajanov v týchto mestách musí byť organizované. Vysťahovalci nemôžu sami pátrať, kde je v nich u ktorého farmára volné miesto pre robotníka a kde je v nich a za čo farma na predaj. Prehľad o takýchto volných miestach a farmách vedie práve pomocou dôverníkov z týchto mest poradňa Československých vysťahovalcov vo Winnipegu a na tú sa musia obracať krajania, ktorí sú už v Kanade, a na tú odkazuje vysťahovalcov aj náš ústav. Ak sa nebudú starať o takú organizáciu, budú sa zase roztrácať po celej Kanade.

Ovšem nemôžeme očakávať, že sa budú vysťahovalci usadzovať len v spomenutých československých osadách. Hoci kde nebude pre nich miesta, inde zase vysťahovalci sa môžu výhodnejšie usadiť a tvoriť nové osady. Také môžu vznikať zvlášť na nových pozemkoch v krajinách dosiaľ málo obývaných, ktorým budú dávať prednosť vysťahovalci s ro-

dinami, ktoré majú so sebou málo peňazí a nemôžu si kúpit farmu hotovú, alebo polohotovú. Pre takýchto vysťahovalcov ponúkla Československému ústavu zahraničnému pozemky Canadian Pacific Railway Company v Alberte v okresoch Gainford, Leduc, Lethbridge, Brooks. Popis týchto okresov a vylíčenie pomerov, za akých môžu tam vysťahovalci hospodáriť a podnikať a za akých sa tam môžu usadiť, sú dľa oferty tejto spoločnosti vylíčené na strane 3—8 tejto brožurky.

V poslednej dobe vznikol v Kanade záujem o domoviny v krajine Peace River Block v British Columbia, kde sa začína tiež tvoriť nová československá osada v Sweetwater. O pomeroch v tomto kraji možno sa dočítať na strane 8.

Niekoľko rád a výstrah vysťahovalcom do Kanady.

Vysťahovalci, zaobierajte sa farmárením. Ceny zeme, vhodnej k poľnohospodárskemu obrábaniu, rastú po celom svete. Kúpa zeme je dobrým uložením kapitálu. V krajinách, ktoré sú husto obývané, ani nie je možno zem kúpiť, niet ľudí, ktorí by chceli zem predať, pretože im je stálym živobytím a zabezpečuje budúcnosť aj pre ich deti.

Zkúsenosť ukazuje, že z vysťahovalcov do Kanady najlepšie pochodili tí, ktorí odišli na vidiek a stali sa farmármi. Zakiaľ v mestách mnohí vysťahovalci často márne hľadajú prácu (priemysel kanadský z politických dôvodov dáva prednosť Angličanom), lebo ju len dočasne nachádzajú, keď nie sú zamestnaní, utrácajú zo svojich odložených peňazí a konečne hladom sa moria, pracuje poľnohospodár hoc i za menší zárobok niekde u farmára, prácu tú dobre pozná a je na ňu z domu zvyklý, učí sa a neskôršie stáva sa sám farmárom. Taký vysťahovalec potom pracuje na svojom a po rokoch je pyšný na svoju prácu, keď svojou pilnosťou a vytrvalosťou zmohol sa z takmer ničoho na pekný majetok. Farma, ktorú vystavil, a pole, ktoré nadobudol tvrdou prácou, budú cez generácie dobrým domovom a živiteľom jeho rodiny a vňukov.

Tí, ktorí odchádzajú do Kanady, nech pamätajú na to, že Kanada je zemou poľnohospodárov a že jej budúcnosť záleží v rozkvete farmárstva. Lacná a úrodná zem, dobrý odbyt plodín a ostatných poľnohospodárskych produktov poskytujú usilovnému pracovníkovi isté živobytie. Toho si môžu cez niekoľko rokov nadobudnúť tí, ktorí neprinášajú so sebou mnoho peňazí, ak sa budú vytrvale a obozretne držať farmárenia.

Vytrvajte v podniku, ktorý ste už začali. Úspech nebýva vždy dielom niekoľko dní. Neopúšťajte ľahkomyseľne pozemky, na ktorých ste začali pracovať, a čoskoro uvidíte, že sa prekážky, ktoré sa Vám stavaly do cesty, dajú odstrániť. Každý začiatok je ťažký — je pravda, že toto platí menovite o zakladaní farmy, ktorá je na novine. Nedajte sa odvrátiť od svojho úmyslu nezvyklosťou a novosťou okolia. Uvedomte si, že práve také prekážky museli premôcť i terajší majitelia krásnych fariem. Povedzte si: „Keď to dokázali iní, dokážem to i ja."

Nedajte sa zlákať vyšším príležitostným zárobkom v továrňach alebo pri sezonných prácach. Ak obdržíte zamestnanie u farmára, držte sa ho. Celoročná práca u farmára zaistí Vás na zimu — nebudete hladovať ani zimou trpieť, naučíte sa na cudzie útraty poriadne farmáriť po spôsobe kanadskom, aby ste mohli neskôršie s úspechom hospodáriť na svojom. Vyšší zárobok. pri príležitostnej práci Vám nenahradí veľké vydania, ktoré máte cez dlhú dobu Vašej nezamestnanosti, keď práca prestane. Ak ste roľníkmi, nechoďte do mesta, tam je dosť ľudí, ktorí vyrástli v meste a predsa sú bez práce.

Nemyslite na to, preísť tajne cez hranice do Spojených štátov. Povážte, že americké úrady Vás skoro chytia a deportujú do starej vlasti. Agent sám, ktorý Vás primal k prekročeniu hraníc, udá vás úradom Spojených štátov, aby obdržal odmenu za vaše polapenie. Vrátite sa bez našporovaných peňazí a bez práce do vlasti a nikdy už v svojom živote nedostanete pas alebo vízum do Ameriky. Tejné prekročenie hraníc je nebezpečné, mnoho ľudí ho už zaplatilo životom. Ostatne nemyslite si, že sú Spojené štáty posiaľ ešte tým rájom, ktorý vám zabezpečuje blahobyt. V Spojených štátoch je teraz už mnoho nezamestnaných. Konkurencia v podnikaní je tam veľká.

Ak chcete byť vážení, dbajte o svoj zovňajšok a posilujte sa prispôsobiť sa kanadským zvykom. L'udia vás budú posudzovať dľa toho, čo vidia. Svoje každodenné a pracovné šaty prispôsobte kanadskému mravu, cudzí kroj vzbudzuje k vám nedôveru. Pri najmenšom vidí každý, že ste cudzinec, takže vás nezabudnú v obchode ocigániť. Na svoj krásny národný kroj, odkaz vášho drahého domova, si dajte pozor, noste ho iba na sviatky a na slávnostiach medzi svojimi. Zachovajte si svoju vieru a drahú reč materinskú,

svoju slovenčinu. Čítajte knihy, odobierajte časopisy slovenské. Po rokoch, keď budete mať dosť nagazdované, vráťte sa alebo príďte sa aspoň podívať domov. Ak budete doma niečo potrebovať, obráťte sa vždy s dôverou na Československý ústav zahraničný.

Ctite zákony svojej novej vlasti, je to cnosť občianska, žiada si toho dôstojnosť vaša i vašej vlasti, vyhnete sa tým tiež nepríjemnostiam. Ani v Kanade nepoznajú po tejto stránke žartov, i tam sú zákony robené pre dobro občanov a štát si ich dodržiavanie vynucuje, ak je treba, trestmi.

Kolonizácia na pozemkoch Kanadskej pacifickej dráhy (CPR) v okresoch Gainford, Leduc, Lethbridge a a Brooks.

Kanadská pacifická dráha (CPR) ponúka 150 československým rodinám spôsobilým k životu na pozemkoch dosiaľ neobrobených v krajinách pre usadlíkov novo otvorených, ktoré majú aspoň 250.— dolárov mimo dopravného, pozemky v krajoch Gainford a Leduc. Uvádza:

Okres Gainford.

Pozemky v gainfordskom okrese nachádzajú sa 5—10 míľ (8—16 km) od železnice, s ktorou sú spojené niekoľkými cestami. Vhodných pozemkov je tam asi 40 štvrtín.*) Zem je brushland**) je čiastočne porostlá topoľom a osikou, kde tu rastie i skupina ihličnatých stromov, takže sa zem podobá viac menej parku. Kraj je mierne zvlnená rovina s malými kopcami, miestami je volné priestranstvo porostlé trávou. Priemerne 60—90 percentov rozlohy tejto zeme dá sa na každej štvrtine spracovať na ornú zem. Zem je ľahšia a miestami veľmi svetlá, zvlášť tam, kde bol kedysi lesný požiar a vypálil zo zeme niektoré chemické súčiastky a humusovú vrstvu. Na takých miestach ornica nedáva prvý rok mnoho úrody,

*) Pod jednou štvrtinou sa rozumie štvorec pozemku, ktorý obsahuje 160 akrov, t. j. 64 ha.

**) Pozemky, ktoré sú porostlé krovinou a stromami ba i hôrkou, volajú sa v Kanade brushland (brašlend).

miestni starší usadlíci však tvrdia, že spracovaním v ďalších rokoch zem nadobúda následkom styku so vzduchom dusíka a tvorením humusu barnavie a stáva sa úrodnejšou. Hotové farmy v súsedstve svetlých zemí majú zem dosť hustú, tmavobarnavú a docielia na druhý alebo tretí rok dobrú žatvu.

Vody je dostatočne a možno sa jej dokopať už v hlbke 18 stop ($5^1/_2$ m) a i menej. Starší osadníci v kraji uisťujú, že tam každoročne spadne dostatočné množstvo srážok. Stáva sa niekedy v tomto okrese ako i v okrese Leduc a konečne v Kanade vôbec, že jarné mrazy škodia úrode. V okrese sa pestuje väčšinou pšenica.

Pozemky v tomto okrese patria spoločnosti Kanadskej pacifickej dráhe (CPR) v British Dominion Lands, ktoré ich predávajú na mierné splátky. Kanadská pacifická dráha (CPR) ich predáva na Brushlandcontract (brašlendkontrakt) t. j. na smluvu o predaji krovinatej zeme. Hlavné ustanovenie tejto smluvy viď v poznámke.*) British Dominion Lands predáva pozemky za týchto podmienok: Na jeden prídel vo veľkosti štvrtiny, t. j. 160 akrov (64 ha), treba složiť vopred v hotovosti menšiu splátku, obyčajne 50 dol. (1650·— Kč). Cez prvý rok netreba platiť úroky. Zbytok ceny treba splácať v pravidelných splátkach cez 15 rokov s prirážkou 7 percentového úroku, Ceny zeme sa

*) BRUSH LANDS CONTRACT. Vysťahovalec zaplatí 25.— dol. ako záruku, že na pridelenej pôde začne hospodáriť. Tento závdavok sa mu odpočíta zo 7 percentov, ktoré musí zaplatiť z kúpnej ceny. Potom za štyri roky nemusí splácať za pôdu, platia sa len dane, dávky a poplatky z pozemkov a poplatky z prevedenia a zaregistrovania. Zaväzuje sa platiť 6 percentový úrok, zo všetkých splátok hlavného úveru a úroky z premeškania. Celého nerastného bohatstva a práva ho dobývať vzdáva sa v prospech spoločnosti a zaväzuje sa preto odpredať jej podľa potreby pozemky k tomu cieľu (a pre stavbu železnice a zavodňovania) za cenu, za ktorú kúpil, okrem skutočnej ceny zariadenia. Zaväzuje sa, že si prevezne pozemky do 6 mesiacov po dátume žiadosti o pôdu, do jedného roku vystaví dom a maštal, ohradí pozemky dróteným plotom, vykope studňu, vyčistí päť akrov od krovia a stromov. Na druhý rok, že vyčistené akry obrobí a vyčistí ďalších päť, atď. Ak je na pozemku pôda bez krovia a stromov, musí obrobiť každý rok 25 akrov. Po štyroch rokoch začne splácať kupnú cenu Splátky sú rozpočítané na 10 rokov.

pohybuju medzi 7—12 dolármi za akr (40 árov). Prisťahovalci môžu pozemok obsadiť ihneď po zaplatení prvej splátky.

Rodiny, ktoré si chcú získať farmu na týchto pozemkoch, potrebujú asi 500 dolárov (16.500.— Kč) pre začiatok. Rodiny s menšou čiastkou, tedy s 200—300 dolármi (6.600—9.900.— Kč môžu tam začať s nádejou na nejaký úspech, ovšem len vtedy, keď bude môcť ísť niektorý člen rodiny na prácu k súsedným farmárom a svojim zárobkom kryť výdavky na živobytie. Život na týchto pozemkoch je na začiatku život pioniera v lese. Čistenie a spracovanie zeme je tvrdá práca, a preto s úspechom môžu počítať len rodiny usilovné, silné, zdravé a vytrvalé, u ktorých vie túha po dosiahnutí vlastného domova a farmy zvíťaziť nad dočasným zrieknutím sa pohodlnejšieho života, aký má roľník v kultivovanej krajine.

Ústrednou stanicou pre pricestovaných osadníkov je Gainford, kde spoločnosť British Dominion Lands má priestranný dom, v ktorom môže bývať 10—15 rodín cez dobu, kým si postavia svoje domky na volných pozemkoch. Na pozemkoch je dosť dreva z pokácaných stromov k stavbe domu, a osadníci, ktorí se nebojá práce a vedia stavať srubové domky, aké sa stavajú miestami aj u nás na Slovensku a v Podkarpatskej Rusi, môžu si vystaviť zo svojho dreva srubové domy, ktoré nestojá viac, ako 10—40 dolárov. Kúpiť treba len okná, dvere, kovanie, klince atď. Tieto srubové stavby sú veľmi dôkladné a teplé. Prvou prácou kolonistov po stavbe domčoku je čistenie pozemkov od krovia a od stromov. Pilný robotník môže vyčistiť cez jeden rok 15—40 akrov.

V záujme každého vysťahovalca, ktorý nevie ako sa hospodári v Kanade, je, aby sa dobre informoval o najlepšom postupe poľných prác. V tomto smere sa môže vždy s dôverou obrátiť o radu k zamestnancom British Dominion Lands v Gainford a Edmonton alebo k Edmonton Colonisation Society v Edmontone, ktorých zamestnanci nakoľko vedia česky alebo slovenský, ochotne poradia. Najcennejšou poradou poslúžia však novoprisťahovaným starší usadlíci, ktorí už dlhšiu dobu hospodária v okolí. V okrese Gainford sú už usadené dve československé rodiny.

Okres Leduc.

Pozemky vhodné ku kolonizácii ležia v tomto okrese západne od mesta Leduc. Odbočka železnice končí dnes v osade

Keystone. Keď bude v r. 1930 dokončená ďalšia čiastka trati, pozemky budú vzdialené od železnice 5—10 mil' (8—16 km). V okrese je veľmi málo osadníkov a preto v ňom niet ešte dosť dobrých ciest. Miestami musia byť cesty vystavené, aby niektoré čiastky zeme boly prístupné. Dosiaľ sa usadilo pomocou spoločnosti Colonist Service Association 120 rodín, ktoré už majú vystavené svoje domky z klád (log houses). Rodiny žijú na pozemkoch, medzitým čo mužovia pracujú mimo domova

Pozemky v tomto okrese sú pokryté skupinami krovín a vysokých stromov (timber) so silnými vyzralými kmeňmi, ktoré možno dobre predať. Kácanie stromov je ovšem práca namáhavá, vysilujúca a i nebezpečná. Medzi stromami je mnoho smrkov, osík a topoľov. Časť pozemkov je väčšinou zalesnená a dáva priemerne asi 40 vozov dreva z akra. Niekde sú už len pusté kmene stromov po lesnom požiare, inde na spáleništi vidieť už mladé stromky. Na takých miestach je čistenie pozemkov už lahšie. Len málo štvrtín má pustú trávnatú zem. Na brehoch jazera Pigeon Lake (Holubäcí jazero) sa nachádzajú divoké lúky, ktoré dávajú mnoho dobrého sena. Zem je kamenitá len v niektorých sekciách; celkove možno počítať, že po zemky poskytujú priemerne 50—80 percentov zeme k poľnému obrábaniu. Ráz krajiny je málo zvlnená rovina. Pozemky, ktoré nie sú obrobené, sú dobrou pastvinou. Ornica je lahšia, miestami piesočná, len na niekoľkých miestach je ťažšia zem čokoládovej barvy.

Vody je dosť v okrese, množstvo potokov pretína pozemky a jazero Pigeon Lake je prirodzenou nádržkou vody. Brehy jazera a volné priestranstvá v horách sú prírodzené lúky, ktoré dávajú veľmi dobré seno a na ktorých sa môže pásť dobytok.

Pozemky v tomto okrese stojá priemerne 5—12 dolárov za akr a predávajú sa podľa ustanovenia Brush Lands Contract (viď str. 4).

Ako v okrese Gainford očakáva i tuná začiatočníka jednoduchý život osamelého roľníka v lese a len nádej na úspech, aký čaká na osadníka, ak je úsilovný a vytrvalý, pomahá snášať drsný život na farmách a v horách. Pocit osamelosti takéhoto života zmizne len vtedy, keď sa usadí vedľa seba niekoľko rodín.

V celku vyžaduje usadenie v tomto okrese od vysťahovalca viac samostatnosti, ako usadenie v okrese Gainford, lebo niet v ňom dosiaľ útulku pre prichodiacich a vysťahovalec sa musí provizorne ubytovať v niektorej z najbližších osád.

Zavodnené pozemky v južnej Alberte.

Okres Brooks.

Vysťahovalci, ktorí nechcú začať farmárením na novine, ale sú zkúsení poľnohospodári a chcú hneď v plnom rozsahu začať farmáriť a majú aspoň 1.000.— dolárov mimo cestovného, môžu sa usadzovať na zavodnenej pôde v okolí Brooks.

Strediskom týchto pozemkov je Brooks v južnej Alberte. Leží v okolí nádražia Tilley po obidvoch stranách hlavnej trati Canadian Pacific Railway vo vzdialenosti najviac 1 míli od železnice.

Kraj je rovina veľmi mierne zvlnená, porostlá len trávou. Zem je barnavej nie veľmi tmavej barvy a dáva dobrú úrodu, ak má dosť vlahy. Svojej vlastnej a dažďovej vlahy má však málo, preto ju treba zavodňovať, k čomu sa ako rovina veľmi dobre hodí, lebo vodu možno ľahko rozviesť zavodňovacími jarčokmi po celej ploche poľa. Z pozemkov nezavodnených je možno spratať úrodu, ak je rok priaznivý, totiž ak prší, ale úroda je neistá. Naproti tomu zem, ktorá je riadne zavodnená, dáva z akra vysoké výťažky. Jednou z hlavných plodín, ktoré možno s úspechom pestovať na týchto zavodnených pozemkoch, je alfalfa (lucerna, vojtěška) a preto najvhodnejší spôsob hospodárenia v tomto kraji je dobytkárstvo a mliekarstvo. Avšak možno pestovať všetky hospodárske plodiny a najmä z obilia možno mnoho vyťažiť. Spratovanie je celkom iste pred suchom, pretože horské rieky dodávajú dosť vlahy cez celý rok. Treba pripomenúť, že niekedy sa vyskytujú predčasné mrazy, ktoré škodia úrode. Starší usadlíci majú pekné záhrady a pestujú tiež ovocie.

Zem sa v tomto kraji predáva na úseky (units) po 160 akroch (64 ha). Tá, ktorú možno zavodnit, predáva sa po 35—45 dolároch (990—1485.— Kč) za akr. Suchá nezavodniteľná za 5 dolárov (165.— Kč) za akr. Na každom prídeli je skoro 60—90 percentov zavodniteľnej zeme. Za dodanú vodu sa platí za jednu zavodňovaciu sezonu 1.25 dolárov za akr.

Pri kúpení zeme treba složiť 7 percentov kúpnej ceny a osadník môže ihneď zem obsadiť. Cez ďalšie dva roky neplatí kupec nič a slobodne používa zem pod podmienkou, že cez túto dobu poore a zaseje polovicu zavodnenej zeme. 1. decembra tretieho roku treba zaplatiť ďalších 5 percentov ceny a potom každoročne je treba platiť 7 percentov cez nasledu-

júcich 34 rokov. V týchto platebných čiastkach sú zahrnuté úroky zo zbytku.

Rodiny, ktoré chcú farmáriť na týchto pozemkoch, musia mať pre začiatok aspoň 1.000.— dolárov (33.000.— Kč) a musia sa vyznať v práci poľnohospodárskej. Čo sa týka práce zavodňovacej, usilujú sa dozorci zavodňovacích zariadení zaučiť v nich každého nováčka. Lepšie je však ísť najskôr na jeden rok na prácu do rovnako zavodnených krajín repných v okolí Lethbridge (viď str. 7.) a nadobudnúť tam praktických zkúseností a ušporiť si niečo zárobočnou prácou a to aspoň 500.— dol., a iba potom sa usadiť na zavodnených pozemkoch v okolí Brooks. Zväčší sa tým ušporený peniaz prinesený z domu. Neznalosť zavodňovacieho systému zapríčiňuje zo začiatku malé výnosy. Kto zavodňoval tak, ako sa patrí, bude mať väčší výnos. Je preto dobre, keď sa vysťahovalec odoberie aspoň na jednu sezonu na repnú prácu v okolí Lethbridge, kde je mnoho pozemkov zavodnených a kde je preto príležitosť oboznámiť sa so zavodňovaním.

Osadníci obdržia na jednu sezonu po príchode na pozemky od Spoločnosti Canadian Pacific Railway (CPR) na úver stavebné drevo k postaveni obytných a hospodárskych budov v cene 1.000.— dolárov. Cena táto sa pripočíta k cene pozemkov a spláca sa rovnako ako zem. Spoločnosť v niektorých prípadoch predáva osadníkom na úver tiež dojné kravy. Osadníci zaplatia jednu štvrtinu ich ceny pri kupovaní a zbytok platia mesačne polovičkou výnosu za mlieko a smetanu.

Spoločnosť Colonist Service Association v Lethbridge pomáha osadníkom v poľných prácich, dokiaľ si sami nevedia zaopatriť potrebné stroje. Prevádzajú tieto práce za nasledujúcich podmienok:

podmietanie pluhom na 4—5 inches (10—12 cm) 4.- dol. za akr
štvornásobné diskovanie . . . . 1.- dol. za akr
vláčenie . . . . 25 c za akr
zasiatie, pri čom si musí kolonista sám dodať semä, 75 c za akr

Za 6.— dolárov (198.— Kč) pripraví táto spoločnosť jeden akr zeme až k spratovaní. Osadník platí peniaze za prácu na dva razy: polovičku po prvom spratovaní, druhú polovičku po druhom spratovaní. Colonist Service Association spracováva za týchto podmienok pre osadníka najviac 5 akrov za každých 1.000.— dolárov celkovej ceny zeme. Ak si chce dať osadník spracovať viac zeme, musí zaplatiť polovičku tovarychu za spracovanie ihneď a druhú polovičku po prvej žatve. Táto

pracovná pomoc má pre osadníkov ten význam, že môžu venovať viac času úprave zavodňovacích jarčokov.

Staršiu část zavodneného územia v okrese Brooks obývajú osadníci britskí, škandinávski, Mennoniti, Maďari a istý počet Belgičanov. Je tam tiež 28 československých rodín. Okolie Brooks môže pojať veľké množstvo nových osadníkov, pretože zavodňovací systém sa neprestajne rozširuje.

Repársky okres Lethbridge.

Tí, ktorí dobre vedia obrábať repu, chcú sa neskôršie usadiť na zavodnenej zemi a nemajú na to pripraveno dosť kapitálu a potrebujú si ešte zarobiť, môžu prijať miesto na smluvu na repných poliach okolo Raymond a Lethbridge. Tam si môžu zárobkom doplniť kapitál potrebný ku kúpení zeme v okrese Brooks a soznámiť sa so zavodňovacím zariadením.

Mnoho československých rodin sa už usadilo v tomto kraji a rodiny, ktoré se vyznajú v repárení, sú veľmi hľadané. Najdú preto aj iné rodiny v tomto kraji prácu.

Väčšina týchto rodin pracuje v repárskych okresoch na základe smluvy, ktorú uzaviera s farmárom, pestujúcim repu, a so Spoločnosťou kanadských cukrovarov (Canadian Sugar Factories LTD.), ktorá dozerá na prácu.

Dľa tejto smluvy dostane stránka, ktorá sa zaviaže robiť potrebné práce, následujúci tovarych:

za pretrhávanie (thinning)	8.— dolárov za akr
za okopávanie (hoeing)	2.50 dolárov za akr
za pletie (weeding)	1.50 dolárov za akr
Úhrnom	12.— dolárov za akr

Za vyťahovanie a odkrajovanie vňate a rovnanie repy na hromadu 300 až 600 liber ťažkú ($1^1/_2$—3 q), dostanú rodiny 10 dolárov za akr pri priemernej úrode 10 tun z akra. Ak je na akre úroda väčšia ako 10 tún, platí se ďalších 75c ako premia za každú tunu vyšše 10 tun z akra. Ak je však úroda menšia ako 10 tún na akre, 50 centov sa odpočíta za každú tunu pod 10 tun na akr. Ak si pestovateľ žiada, aby repa bola aj naložená, zaplatí 40 centov za každú naloženú tunu, ak len nie je vopred ináč ujednané.

Keď sa jarná práca okolo repy ukončila, vyplatí sa najatým rodinám smluvený tovarych, zadržia sa však pri tom z pripadajúcich 12 dolárov za akr 4 doláry ako záruka, že rodina

splní smluvu a sváža repu. Dôležité je, aby rodiny, ktoré dľa tejto smluvy pracujú, si uvedomily, že tieto 4 doláry im budú neskôršie vyplatené, len čo ukončia prácu smluvnú. Keď sa rodina smluvy nedrží, buďto sa musí uspokojiť so 60 percentami čiastky, ktorá by jej mala byť vyplatená za prácu doteraz urobenú, buďto musí obstarať iných pracovníkov, ktorí by prácu ukončili. Ak sa nedohodnú v takom prípade obidve strany, musia sa podrobiť rozhodnutiu poľnohospodárskeho inšpektora cukrovej spoločnosti (Arbitration).

Pestovateľ dáva k dišpozícii rodinám obytný dom, v ktorom sú kachle a kuchyňské náradie, a obyčajne tiež pomôže zaobstarať potrebný nábytok do domu. Často je daná rodine k používaniu i záhrada, kde možno pestovať zeleninu a zemiaky. Dom môže byť používaný ešte cez 30 dní po skončení smluvy, a keď sa rodina osvedčila ako dobrý pracovník, necháva ju hospodár v dome i cez zimu, aby si ju tak zaistil pre budúcu sezonu.

Dospelá osoba môže spracovať 10 akrov, preto môžu bezdetní manželia uzavrieť smluvu na spracovanie 20 akrov, väčšie rodiny na 40 akrov aj viac, podľa počtu svojich členov.

Rodiny, ktoré by pricestovaly do Kanady s 400—500 dolármi a zúčastnily sa cez jednu sezonu repných prác, mohly by pri patričnej pilnosti a šporovitosti zvýšiť svoj kapitál tak, že by si mohly kúpiť majetok na zavodnených pozemkoch spoločnosti Canadian Pacific Railway v okolí Brooksu. (Viď str. 6.) Rodiny, ktoré by tohoto kapitálu nemaly, musely by pracovať na repe cez dve až tri sezony, aby si na to našporovaly.

Kolonizácia na štát. pozemkoch Peace River Country.*)

V poslednej dobe čím ďalej tým viac prichádza v obľubu usadzovanie na domovinách v Peace River Country. Krajina leží po obidvoch stranách rieky Peace v severnej Alberte, a čiastočne pod menom Peace River Block v Britskej Kolumbii. Peace River Country meria približne 47,000.000 akrov. Je to zem štyrikrát tak veľká ako Slovensko.

Peace River Country sa veľmi dobre hodí pre pestovanie dobytka i pšenice a iných obilín naprick tomu, že leží dosť severne. Má dobré podnebie, dosť vodných zrážok a hlbokú úrodnú pôdu. Podnebie je vzhľadom k pomernej blízkosti k Pacifickému oceánu (600 míľ) miernejšie ako v nútrozemí v rovnakej zemepisnej šírke. Zima neni sice mierna, ale suchá,

*) pís rivr kchantry.

pri čom obloha býva jasná, málo snežíva a vanú mierne vetry. Fujavice sú neznáme a občas od oceánu príjde teplý vietor chinook (šinuk), ktorý razom za niekoľko dní prinesie miernu teplotu. Jaro nastáva razom a skoro. Sneh zmizne v niekoľkých dňoch a zem sa vysuší. Na riekach a jazerách sa láme ľad na konci apríla alebo začiatkom mája. Seje sa až v polovici apríla. V severnom území okolo Fort Vermilion okolo 1. mája. Najviac prší v júni, júli a v auguste, priemer vodných srážok tvorí 30—40 cm. Žatva sa začína začiatkom augusta. V septembri a v októbri býva ešte pekné počasie a teplo, však noci začínajú byť studené už v septembri. Zima začína v novembri, ačkoľvek i v tomto mesiaci sa dá niekedy orať.

Pšenica zraje v zemiach okolo rieky Peace v 110—115 dňoch a pri Fort Vermilion, ktoré je na severnom okraji Peace River Country v 90—100 dňoch. Nesmie sa však zabudnúť, že niekedy jarné mrazy pôsobia škodu v jarnom osení a že pričasné mrazy jasenné úrode veľmi škodia ba i zničia. Avšak i v tomto ohľade je na tom Peace River Country lepšie ako ostatné preriiné provincie kanadské. Stáva sa niekedy, že mierne počasie potrvá až do vianôc.

Zem je väčšinou pokrytá vrstvou úrodnej pôdy, väčšinou hlinitej alebo hlinito piesočnej so silnou vrstvou humusu.

Kolonizácia Peace River Country započala sa v roku 1905. Po sčítaní ľudí v roku 1911 bolo napočítané v Peace River Country len 2 tisíce duší pripočítajúc obchodníkov, mníchov atď., však v roku 1921 už 20.000 duší. Pôda patrí kanadskému dominiu, štátu a dáva sa osadníkom, ktorí sú britskými poddanými alebo prehlásia, že sa chcú nimi stať, ako domoviny zadarmo za zápisné 10 dol. Rodina v ktorej je jedeň mužský člen, má nárok na 160 akrov (64 ha). Rovnaký nárok má každý mužský člen rodiny starší ako 18 ročný. Pôdu prideľujú kanadské pozemkové úrady a to v Peace River Country a v Grand Prairie, ktorú majú i pomocné kancelárie.

Železnica vedie z Edmonton do Peace River Country na sever až do Spirit River a na západ až do Wembley. Ďalšie jej odbočky sú jednak v stavbe, jednak sa projektujú. Územím vedie rada silníc a rieka Peace River a niektoré jej prítoky čiastočne splavné. Domoviny v blízkosti komunikačných prostriedkov sú už dosť rozobrané a domoviny vzdialenejšie čakajú na stavbu nových železníc a ciest.

V celej Peace River Country bolo na počiatku roku 1928 153 škôl väčšinou jednotriednych. Provinciálna vláda v Alberte

sriaďuje pre každých 8 a vláda Britskej Kolumbie pre každých 10 detí školou povinných anglickú školu, ak sú tieto deti na rozlohe 4 štvorečných míľ. Doplňovaciu československú školu by si mohli vysťahovalci sriadiť na svoje útraty, keď by bývali pohromade. V Peace River Country je rada miestností pre bohoslužby katolícke a evanjelícke i miestnosti nemocníc a rada lekárov. Vzdialenosti medzi jednotlivými staniciami a lekármi sú prirodzene veľké a majú preto domovinári k jednotlivým nemocniciam, lekárom, školám a kostolom niekoľko desiatok míľ cesty a len ťažko dostať lekársku pomoc, keď je jej treba.

V Peace River Block v British Columbii tvoria sa v Sweetwater československé kolonie. Ináč je v Peace River niekoľko československých rodín roztratených a ďaleko od seba.

Kto by sa zaujímal o usadzovanie v Peace River, nemal by tak urobiť na vlastnú zodpovednosť, lebo si nemôže prezrieť územie tak veľké, aby si vybral domovinu s dobrou zemou a blízko dráhy a dediny alebo mestečka alebo v blízkosti krajanov. Voľbu miesta a pospolitú kolonizáciu môže previesť len krajanská organizácia dôkladne oboznámená s miestnymi pomermi, zaujatá nežistnou starosťou o prospech vysťahovalcov.

Hotové alebo polohotové farmy pre rodiny s kapitálom.

Rodiny, ktoré prichádzajú do Kanady s väčším kapitálom, nerady sa usadzujú na pôde, kde treba kácať horu alebo obrábať novinu, a radšej obetujú viac peňazí na kúpenie farmy už hotovej alebo polohotovej.

Kapitál potrebný ku kúpeniu hotovej alebo polohotovej farmy je rôzny a dosť vysoký. Riadi sa dľa hodnoty pozemkov a hospodárskych zariadení medzi 18—50 dolármi za akr započítajúc v to i budovy. Obyčajne sa platí dľa smluvy určitá časť ceny v hotovosti pri písaní kúpnej smluvy, ostatok sa platí alebo v splátkach cez smluvenú dobu, t. j. obyčajne cez 6—12 rokov so 7 percentovým úrokom, alebo sa složí záloha a ostatok sa platí jednou tretinou až polovicou toho, čo sa sváža. Obyčajne netreba viac platiť ako tretinu toho, čo sa svážalo. Záloha v hotovosti riadi sa obyčajne dľa ceny movitostí na statku, aby bol predávateľ zaistený proti ich ztrate, ak by nový majiteľ pred zaplatením odišiel alebo nedostál svojim závázkom. Záloha tvorí asi 800—1.500.— dolárov. V celku treba mať pre prevzatie polohotovej farmy, ktorá má 160 akrov, najmenej 2.000.— dolárov, poneváč je tiež treba, aby mal nový farmár

dosť hotových peňazí pre začiatok a nejakú rezervu pre prvý rok. Do ceny majetku sú vždy započítané budovy a niekedy i stroje a živý inventár.

Pri kupovaní hotovej alebo polohotovej farmy musí byť vysťahovalec veľmi opatrný a musí sa pred kúpou dobre informovať o vlastnostiach zeme a o hodnote majetku, o klimatických a iných miestnych pomeroch, ak chce skutočne výhodne kúpiť. Najlepších a najspoľahlivejších informácií možno dostať len na mieste samom jednak poznaním majetku na vlastné oči, jednak informáciami okolitých majiteľov fariem alebo od inštitúcie vládnej, ktorá prebýva v okrese. Treba však vopred vedieť o príležitosti ku kúpe farmy. Pri tom zase pomáha buď vládné immigračné oddelenie, ktoré má v svojej kancelárii vo Winnipegu soznam predajných fariem alebo kolonizačné oddelenie obidvoch kanadských železničných spoločností, Kanadskej pacifickej dráhy (CPR) a Kanadskej národnej dráhy (CNR). Obidve spoločnosti majú záujem na tom, aby sa kolonista usadil pri ich železnici, lebo od neho čakajú aj príjem. Starajú sa o to, aby vysťahovalec kúpil čo najvýhodnejšie, a preto zamestnanci obidvoch spoločností pomáhajú kolonistovi dobrou radou i odborným posudkom pri odhadovaní farmy, ako i pri podpisu zákonitej kúpnej smluvy, poneváč majú záujem na prosperite kolonistov, prajú si, aby v ňom získaly dobrého zákazníka pri jeho osobných cestách i pri doprave jeho nákladov.

Práve tak, ako sa treba chrániť v meste pred dohazovačmi, ktorí vedia vychváliť zlé objekty alebo haniť dobré len zo ziskuchtivosti a vlastného záujmu, tak sa treba i na vidieku chrániť rôznych jednotlivcov, ktorí sa snažia pôsobiť na kupovateľa farmy z priateľstva k predávajúcemu alebo majú v mysli predať kupovateľovi zo ziskuchtivosti niečo iného.

Ako sa má hlásiť vysťahovalec o účasť na výhodách v brožurke uvedených. Najlepšia doba odcestovania.

Poukázali sme v predchádzajúcich statiach na ťažkosti vznikajúce z toho, že sa vysťahovalci sťahujú do Kanady na svoju zodpovednosť bez nežistnej a odbornej pomoci nejakej ústrednej organizácie, ktorá riadi ich usadzovanie.

Poznáme prianie našich vysťahovalcov a ich potreby:

Chcú spoľahlivú radu a poučenie o všetkom, čo musia vedieť o ceste do Kanady, o kanadských pomeroch a kanad-

skom farmárskom živote a o tom, kde a ako by si mohli čo najvýhodnejšie farmu alebo pozemky kúpiť. Vieme, aké majú potreby hospodárske, kultúrne, národné a spoločenské. Vieme i to, že túžia byť v blízkosti krajanov, aby sa mohli s nimi poradiť a pravidelne sa s nimi stýkať a s nimi i spoločne pracovať v svoj prospech a pre spoločný cieľ. Vieme, že už doma potrebujú spoľahlivého radcu, že sú na neho odkázaní aj počas cesty a najviac však že ho potrebujú v Kanade v styku s cudzím prostredím, ktorého pomerom a jazyku nerozumia. V cudzine nepostačí vysťahovalcovi len tlumočník, potrebuje radcu a ten má byť nežistný, má pracovať vo verejnom a nie len v svojom osobnom záujme a má svoju vec dobre ovládať. Takého tlumočníka, radcu snáď najde vysťahovalec medzi krajanmi alebo inými dobrými ľudmi, býva to však len náhoda a vysťahovalec často veľmi dlho nemá istotu, či môže svojmu radcovi dôverovať.

Vysťahovalcom ponúka preto svoje služby Československý ústav zahraničný, zariadenie svojpomocné, pečujúce vo verejnom záujme pod dozeraním úradov, krajanov a celej českej a slovenskej verejnosti o československých vysťahovalcov a krajanov. Nelákame a nesvádzame nikoho k vysťahovaniu z vlasti, ktoré je krokom veľmi povážlivým, ale kto sa napriek tomu chce vysťahovať do Kanady, aby sa tam usadil ako farmár v niektorej kolonii v tejto brožurke spomenutej, alebo kdekoľvek inde na dosiaľ neobrobených pozemkoch alebo na farme už hotovej alebo polohotovej, nech sa prihlási v Československom ústave zahraničnom v Prahe II., na Florenci 5n. Kto si to dobre rozmyslel a rozhodol sa vysťahovať do Kanady a prihlásil sa už v zimných mesiacoch, tomu ústav v čas pripraví jeho umiestnenie. Urobí tak pomocou organizácií, najmä krajanských, ktorých prácu sleduje a kontroluje a považuje ju za odbornú a spoľahlivú.

Najlepší čas pre vysťahovanie sa do Kanady je doba medzi 15. marcom a 30. júnom, vtedy začínajú totiž všetky jarné práce. Ak príjde roľník skôr, nemôže sa usadiť, poneváč je zem buďto pod snehom alebo je ešte nespôsobilá k jarným prácíam. Prisťahovalec musí tam vyčakávať, i keď sa chce ihneď venovať samostatnému farmáreniu ako roľník, či chce prijať prácu na farme na zárobok, aby sa trocha naučil kanadskemu farmáreniu. To je hlavne pre tých roľ-

níkov, ktorí majú len malý kapitál a záleží im veľmi na tom, aby si zarobili pri práci mimo svojej farmy. Tí, ktorí majú dosť peňazí a chcú sa usadiť hneď na svojom, môžu pricestovať neskôršie, hoci aj v júli alebo v auguste a prevziať farmu, na ktorej už doterajší majiteľ jarnú prácu urobil. Avšak je lepšie pricestovať do novej zeme ak je možno hneď na jar, pretože prisťahovalec má viac času vybaviť svoje záležitosti, skôr než začne zima. Tí, ktorí by radi pracovali na repných poliach v južnej Alberte, môžu pricestovať už okolo 15. marca, dostanú dľa možnosti inú prácu skôr, než započne práca s repou okolo 15. mája.

Vysťahovalci pamätajte, že Vás nikto zodpovedný k vysťahovaniu neláka, že sa sťahujete nie na náš podnet, ale z vlastného rozhodnutia, a že ak by ste doma tak usilovne pracovali a snášali ťažkosti, ako to budete musieť v Kanade, i doma by sa vám lepšie vodilo. Podávame vám informácie a pomocnú ruku dľa svojho najlepšieho svedomia a vedomia, ale nebezpečie vášho prípadného neúspechu závisí od vás. Pripomíname vám to výslovne, aby ste snáď nesvaľovali vinu v prípade neúspechu na nás, a to zvlášť v nemoci alebo v iných ťažkostiach. Radíme vám, aby ste v Kanade pracovali pilne, obozretne a vytrvale a nedali sa odvrátiť od svojho vytknutého cieľa prvými ťažkosťami. Ak uvidíte, že veci nejdú tak, ako by maly, vypátrajte dôkladne, čo je toho príčinou. Ak ste sami na vine, nesvaľujte vinu na iného. Ak uvidíte, že príčinou vášho neúspechu je niekto iný, jednotlivec a či nejaká organizácia, napíšte nám to, aby sme sa mohli postarať o nápravu, ak bude v našej moci. Vyhnite sa kritizovaniu, starajte sa o nápravu vždy na pravom mieste, začnite u seba. Podávajte nám pravdivé zprávy o svojom živote, o pomeroch a o svojom úspechu i neúspechu. Píšte nám úprimne o všetkom, čo pokladáte za dôležité pre seba, pre nás i pre našich budúcich vysťahovalcov. Dopisy budeme považovať dľa vášho priania za dôverné.

DO KANADY

CANADIAN PACIFIC

UDRŽUJE
PRIAME PARNÍKOVÉ SPOJENIE
Z HAMBURGU,
ANTVERP,
CHERBOURGU,
LIVERPOOLU
A SOUTHAMPTONU

DO KANADY A SPOJENÝCH ŠTÁTOV.

CANADIAN PACIFIC RAILWAY COMPANY,

Generálna reprezentácia pre Československú republiku v Prahe, koncessovaná bola 4. júla 1922 ministerstvom vnútra ako i súčastnenými ministerstvami obchodu, železníc, financií a sociálnej pečlivosti pre dopravu vysťahovalcov z Československej republiky do Kanady a Spojených štátov severoamerických.

Doprava vysťahovalcov koná sa rychlými a veľmi obľúbenými loďmi. Lode odchádzajú pravidelne podľa vopred presne stanoveného cestovného poriadku z Hamburgu, Antverp a Cherbourgu, po prípade z Liverpoolu a Southamptonu tak, že najmenej raz týždenne možno vyjsť z europského prístavu.

SPOLOČNOSŤOU

CANADIAN PACIFIC

Poneváč spoločnosť je majiteľkou rozsiahlej železničnej siete v Kanade od pobrežia Atlantického až k pobreží Tichého oceánu, môže dopraviť svojich cestovateľov z europských prístavov až na miesto určenia svojími vlastnými dopravnými prostriedkami, čo je pre cestujúcich zaiste veľkou výhodou, poneváč celú cestu robia pod ochranou a dozeraním jedinej dopravnej spoločnosti, čím je cesta veľmi uľahčená, taktiež doprava batožiny, poneváč cestujúci od svojho vstupu na loď až do vystúpenia z vlaku na konečnej stanici nemusia sa o nič starať preto, že všetky potrebné manipulácie obstaráva spoločnosť sama. Strava na lodiach spoločnosti Canadian Pacific je veľmi dobrá a vydatná, doprava po železnici za morom rychlá, bezpečná a pohodlná, takže spoločnosť získala si svojou obsluhou úplnu spokojnosť cestujúcich. — Čo sa vysťahovalcov týka, dopravuje spoločnosť svojich vysťahovalcov, ktorí cestujú do Kanady bez affidávitov na kvotu Canadian Pacific Railway, od europského prístavu až na miesto určenia sama vlastnými loďmi a železniciami v Kanade a stará sa o ich umiestenie, takže vysťahovalci hned po pricestovaní do Kanady alebo v najbližších dňoch dostanú prácu na farmách. Nakoľko spoločnosť je tiež majiteľkou rozsiahlych pozemkov a fariem buď čiastočne alebo úplne obrobených a má osobitné kolonizačné oddelenie, ktoré pracuje po celej Kanade, môže nastávajúcim samostatným farmárom, najmä keď sa odhodlajú vysťahovať sa do Kanady s celou rodinou, poskytnúť zvláštnej výhody pri kúpení vlastných fariem, hoc by rodina cestovala do Kanady i s menším kapitálom. Spoločnosť je takémuto farmárovi na pomoci a zostáva s ním v stálom obchodnom styku a záleží jej na tom, aby prisťahovalným farmárskym rodinám sa dobre vodilo. — Vysťahovalcom, ktorí chcú cestovať do Kanady za svojou rodinou alebo známymi, ktorí sú v Kanade už dlhšiu dobu, môže spoločnosť pomôcť prostredníctvom svojich premnohých kancelárií v Kanade pri obstarávaní affidávitov a permitov (vládnych povolení) pre cestu do Kanady. — Akékoľvek informácie, týkajúce sa vysťahovalcov, podáva zadarmo a s tou najväčšou ochotou

CANADIAN PACIFIC RAILWAY COMPANY,

PRAHA II., NA POŘÍČI ČÍS. 22 (PALÁC LEGIOBANKY).

Telegramy: Gacanpac Praha. Telefon čís. 22675.

KNIHOVNA
UNIVERS
V PRAZE